

24/10683/0200
12.11.2019
SRU
Vpre

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

12.11.2019
Sef
Bucur

PROIECT
PRIVIND EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR SPECIFICE
FUNCȚIEI DE VICEPREȘESINTE AL ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Judecător
Marian Budă

Noiembrie 2019

CUPRINS

Capitolul I - CONSIDERAȚII PRIVIND ORGANIZAREA, COMPETENȚELE ȘI ROLUL CONSTITUȚIONAL AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	pag. 3
Capitolul II - FUNCȚIA DE VICEPREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE. CADRU LEGAL	pag. 6
Capitolul III - DATE STATISTICE RELEVANTE PRIVIND VOLUMUL ACTIVITĂȚII DE JUDECATĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN ANUL 2018	pag. 13
Secțiunea III.1 VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE	pag.13
Secțiunea III.2 IMPACTUL PRINCIPALELOR MODIFICĂRI LEGISLATIVE ȘI AL DECIZIILOR PRONUNȚATE DE CURTEA CONSTITUȚIONALĂ ȘI DE CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE ÎN CURSUL ANULUI 2018 ASUPRA ACTIVITĂȚII SECȚIILOR ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	pag. 14
Secțiunea III.3 ROLUL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN INTERPRETAREA ȘI APLICAREA UNITARĂ A LEGII	pag. 21
Secțiunea III.4 ACTIVITATEA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CA INSTANȚĂ DE JUDECATĂ	pag. 23
Capitolul IV ANALIZA ACTIVITĂȚII ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE DIN PUNCT DE VEDERE AL PUNCTELOR FORTE, AL PUNCTELOR SLABE, AL OPORTUNITĂȚILOR ȘI AL AMENINȚĂRILOR	pag. 37
Capitolul V MĂSURILE PE TERMEN SCURT, MEDIU ȘI LUNG PROPUSE ÎN EXERCITAREA FUNCȚIEI DE VICEPREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	pag. 46
Capitolul VI COMPATIBILITATEA PREZENTULUI PROIECT CU PROIECTUL DE EXERCITARE A ATRIBUȚIILOR SPECIFICE FUNCȚIEI DE PREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	pag. 50

I. CONSIDERAȚII PRIVIND ORGANIZAREA, COMPETENȚELE ȘI ROLUL CONSTITUȚIONAL AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE.

Potrivit prevederilor art. 126 alin. (1) din Constituția României, puterea judecătorească se exercită de Înalta Curte de Casație și Justiție și de celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege. Totodată, Înalta Curte de Casație și Justiție are rolul constituțional de a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

Activitatea vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție are o dimensiune organizatorico-administrativă dar și una pe linia coordonării activităților profesionale de unificare a practicii judiciare.

Pentru o bună îndeplinire a atribuțiilor specifice funcției de vicepreședinte este necesară cunoașterea competenței și organizării Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Înalta Curte de Casație și Justiție este organizată și funcționează în temeiul art. 126 din Constituția României, republicată și al art. 18-34 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată. Are în componență Secția I civilă, Secția a II-a civilă, Secția penală, Secția de contencios administrativ și fiscal și Secțiile Unite, cu competență proprie. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, precum și complete de 5 judecători.

Secția I civilă, Secția a II-a civilă și Secția de contencios administrativ și fiscal ale Înaltei Curți de Casație și Justiție judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și hotărârile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură care nu pot fi atacate pe nicio cale, iar cursul judecății a fost întrerupt în fața curților de apel.

Totodată, secțiile Înaltei Curți, în raport cu competența fiecăreia, soluționează:

- Cererile de strămutare, în cazurile prevăzute de lege;
- Conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege;

- Orice alte cereri prevăzute de lege;

Completurile de 5 judecători soluționează apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecării în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, cauzele în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege.

Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în *Secții Unite* când soluționează sesizările privind schimbarea jurisprudenței instanței supreme sau pentru sesizarea Curții Constituționale pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

În afara secțiilor și a completurilor de judecată arătate mai sus, în structura Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt reglementate și următoarele compartimente: a) Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică; b) Cancelaria; c) Departamentul economico-financiar și administrativ; d) Biroul de informare și relații publice; e) Compartimentul relații internaționale; f) Compartimentul juridic (care nu funcționează în mod efectiv); g) Compartimentul de audit public intern; h) Compartimentul arhivă.

Cheltuielile necesare funcționării Înaltei Curți de Casație și Justiție se finanțează din bugetul de stat, iar președintele are calitatea de ordonator principal de credite.

Înalta Curte de Casație și Justiție se compune din președinte, 2 vicepreședinți, 4 președinți de secții și judecători. În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează magistrați-asistenți, grefieri, manager economic, funcționari publici, specialiști IT și alte categorii de personal auxiliar stabilite prin statul de funcții.

Numărul maxim de posturi se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministrului justiției și a președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul Consiliului Superior al Magistraturii, finanțarea posturilor fiind asigurată în limita bugetului aprobat prin legile bugetare anuale și de rectificare.

Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție se asigură de președinte, 2 vicepreședinți și Colegiul de conducere – art. 28 alin. (1) Legea 304/2004.

Potrivit art. 28 alin. (3) din aceeași lege, președintele, vicepreședinții și câte 2 judecători de la fiecare secție, aleși pe o perioadă de 3 ani în adunarea generală a

judecătorilor, constituie Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție. Când se dezbate probleme economico-financiare și administrative, la ședințele colegiului de conducere participă managerul economic al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care are vot consultativ. La ședințele colegiilor de conducere pot participa și președinții de secții.

Adunarea generală a judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție se întrunește pentru:

- a) aprobarea raportului anual de activitate, care se dă publicității;
- b) aprobarea bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu avizul consultativ al Ministerului Finanțelor Publice;
- c) alegerea celor 2 membri pentru Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile legii.

Aceste elemente configurează Înalta Curte de Casație și Justiție ca pe o organizație publică funcționând în mediul social românesc, care cunoaște o evoluție dinamică. Această entitate este caracterizată atât de elementele care o compun, cât și de procesele prin care se realizează întrepătrunderea și dinamica acestora, având scopul de înlăptuire a justiției.

Cunoașterea dinamicii instituției în cei 11 ani de când am calitatea de judecător al Înaltei Curți m-a determinat să cred că îndeplinirea rolului constituțional al Înaltei Curți implică atașamentul față de valorile organizaționale și practicile care și-au dovedit eficiența în timp, integrate într-o abordare care să fie aptă a asigura o colaborare intrainstituțională echilibrată.

Analiza și obiectivele formulate în cadrul prezentului proiect se vor referi, cu precădere, la atribuții ale vicepreședintelui legate de activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție în alte materii decât cea penală.

II. FUNCȚIA DE VICEPREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE. CADRU LEGAL

Conducerea¹ administrativ-judiciară în cadrul instanțelor judecătorești, este definită ca un proces de direcționare a activității de judecată bazată pe eficiența utilizării a resurselor materiale, informaționale și umane în scopul asigurării unui echilibru a volumului de activitate pe fiecare categorie de personal (judecători, magistrați-asistenți, personal auxiliar de specialitate, informaticieni, personal contractual) în funcție de atribuțiile prevăzute de lege și în vederea obținerii unor performanțe profesionale specifice cuantificabile.

Începând cu data de 15 februarie 2013, când au fost puse în aplicare dispozițiile Legii nr. 134/2010 (noul Cod de procedură civilă), în structura Înaltei Curți de Casație și Justiție există 2 posturi de vicepreședinte.

Atribuțiile vicepreședinților sunt prevăzute în Capitolul II- Conducerea Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiunea 2- Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în principal în art. 14 - 16.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită atribuțiile ce revin președintelui, în lipsa acestuia, conform delegării de atribuții dispuse de președinte sau în baza dispoziției președintelui.

Referitor la activitatea de judecată și de unificare a practicii judiciare, vicepreședinții prezidează, în lipsa președintelui, completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în cazul prevăzut la art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și în cazul prevăzut la art. 476 alin. (8) din Codul de procedură penală și Secțiunile Unite, precum și completurile de 5 judecători atunci când aceștia fac parte din complet, desemnați potrivit art. 32 alin. (4) din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 207/2018².

Prin Hotărârile Colegiului de Conducere nr. 5 din 15 februarie 2013 și nr. 3 din 1 februarie 2014 s-au modificat dispozițiile art.14-16 din Regulament, astfel

¹ C.Furtună, C.Diaconu. Managementul administrativ-judiciar, Editura Ali Beck, București, 2002, pag.7

² Publicată în M.Of. Partea I nr. 636 din 20.07.2018.

încât fiecare dintre cei doi vicepreședinți exercită atribuții corespunzătoare specializării lor profesionale și asigură aplicarea noilor coduri de procedură în materie civilă și penală.

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită, conform sarcinilor stabilite de președinte, următoarele atribuții privind personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție:

- aprobă fișele posturilor pentru magistrații asistenți, personalul auxiliar de specialitate și celelalte categorii de personal, întocmite de conducătorul compartimentului corespunzător;
- controlează și coordonează evaluarea anuală a activității personalului Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- analizează cererile și propune președintelui încadrarea personalului, în condițiile legii, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți;
- aprobă efectuarea concediilor anuale de odihnă de către personalul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția judecătorilor și a magistraților-asistenți.

Relativ la exercitarea atribuțiilor ce revin președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa acestuia, conform delegării dispuse sau în baza dispoziției președintelui (art.14 alin. I din Regulament), vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită, conform repartizării stabilite de președinte, următoarele atribuții:

- coordonează activitatea Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică și a Departamentului economico-financiar și administrativ;
- asigură conducerea generală a Cancelariei și a Biroului de informare și relații publice;
- propun colegiului de conducere măsurile necesare ce urmează a fi adoptate în procesul formării și perfecționării profesionale a judecătorilor și magistraților-asistenți;
- urmăresc dezbaterile problemelor de drept în cadrul secțiilor;
- asigură publicarea periodică a jurisprudenței;

- organizează paza sediului și a bunurilor Înaltei Curți și aprobă măsurile pentru prevenirea incendiilor, cele privind protecția muncii, protecția civilă, apărarea împotriva dezastrelor și activitățile privind problemele militare;
- controlează activitatea arhivistică, potrivit legii;
- controlează și coordonează activitatea comisiei de analiză privind încălcarea dreptului de acces la informațiile de interes public;
- desemnează, împreună cu președinții de secții, judecătorii din fiecare secție care asigură activitatea completelor de judecată în perioada vacanței judecătorești (art. 15 alin. 1 din Regulament).

Vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție exercită și unele atribuții legate de activitatea Colegiului de conducere, astfel:

- Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție este prezidat de președinte, iar în lipsa acestuia, de unul dintre vicepreședinți.
- La începutul fiecărui an, Colegiul de conducere, la propunerea președintelui sau a vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție, poate aproba înființarea de completuri specializate în cadrul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție, în funcție de numărul și natura cauzelor, de volumul de activitate al fiecărei secții, precum și de specializarea judecătorilor și necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora.
- Președintele sau vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție propun Colegiului de conducere înființarea de completuri specializate, pe baza propunerilor formulate, pentru fiecare secție, de președintele acesteia.
- Colegiul de conducere poate adopta, pe baza propunerilor președintelui sau ale vicepreședinților, hotărâri privind circuitul dosarelor și circuitul actelor la nivelul completurilor de 5 judecători
- Colegiul de conducere poate adopta, pe baza propunerilor președintelui, ale vicepreședinților sau ale președinților de secții, hotărâri privind: reguli comune și reguli specifice privind repartizarea aleatorie a dosarelor, în aplicarea dispozițiilor din acest domeniu prevăzute în lege, în Regulamentul de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți și în Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești; reguli comune și reguli specifice privind organizarea arhivelor secțiilor, a completurilor de 5 judecători, a completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii și a completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept; reguli privind organizarea activității judecătorilor și a completurilor de permanență.

Un alt set de atribuții ale vicepreședinților Înaltei Curți de Casație și Justiție are în vedere prezidarea, în lipsa președintelui (art.33 alin.I din Legea nr. 304/2004 și art. 14 alin.2 din Regulament) a:

- completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii (art.27¹ alin.2 teza a II-a din Regulament);
- completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, atunci când chestiunea de drept privește activitatea mai multor secții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cazul prevăzut la art. 520 alin. 8 din Codul de procedură civilă (art.27⁵ alin.2 teza a II-a din Regulament);
- Secțiilor Unite (art.24 alin.2 teza a II-a din Regulament);

În lipsa președintelui, relativ la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, vicepreședinții mai exercită următoarele atribuții:

- După sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți ia măsurile necesare pentru desemnarea, prin tragere la sorți, a judecătorilor din secția în a cărei competență intră problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești, precum și a judecătorilor din celelalte secții ce intră în alcătuirea completului (art. 27² alin. 1 din Regulament).
- În cazul în care problema de drept prezintă interes pentru două sau mai multe secții, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți stabilește secțiile interesate și numărul judecătorilor din cadrul acestora care intră în compunerea completului (art. 27² alin. 2 din Regulament).
- În cazul în care problema de drept nu intră în competența niciuneia secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează, prin tragere la sorți, câte 5 judecători din cadrul fiecărei secții (art.27² alin. 4 din Regulament).

Potrivit Regulamentului de organizare și funcționare administrativă, vicepreședinții mai au atribuții și în legătură cu desemnarea unor judecători sau magistrați asistenți, după cum urmează:

- Dacă numărul de judecători necesar formării completurilor de judecată în cadrul secțiilor nu se poate asigura, acesta se constituie cu judecători de la celelalte secții, desemnați de către președintele sau vicepreședintele Înaltei Curți (art.31 alin.3 din Legea nr. 304/2004 și art. 32 alin.2 din Regulament).

- La ședințele de judecată ale completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii participă prim-magistratul-asistent sau un magistrat-asistent desemnat, în lipsa președintelui, de unul dintre vicepreședinți dintre magistrații-asistenți repartizați la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de problema de drept care a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești și de specializarea magistratului-asistent (art. 27³ din Regulament).
- După transmiterea sesizării președinților secțiilor interesate în soluționarea chestiunii de drept la completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează, prin tragere la sorți, câte 5 judecători din cadrul secțiilor interesate în soluționarea chestiunii de drept (art. 27⁵ alin.3 din Regulament).
- La ședințele de judecată ale completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept participă un magistrat-asistent, desemnat în lipsa președintelui, de unul din vicepreședinți dintre magistrații-asistenți repartizați la completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de chestiunea de drept care constituie obiectul sesizării și de specializarea magistratului-asistent (art. 27⁶ din Regulament).
- În scopul stabilirii completurilor de 5 judecători în materie penală, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează anual, prin tragere la sorți, în prezența membrilor colegiului de conducere și a președinților de secții, câte 5 judecători din cadrul secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru fiecare dintre completuri (art. 29 alin. 1 din Regulament).
- În scopul stabilirii completurilor de 5 judecători în alte materii decât cea penală, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează judecătorii din componența acestor completuri (art. 29 alin. 2 din Regulament).
- În cazul în care în cadrul secțiilor au fost înființate completuri specializate, conform art. 19 alin. 3 din Legea privind organizarea judiciară, desemnarea, prin tragere la sorți, se realizează dintre judecătorii care formează completurile de judecată specializate în domeniul căruia îi aparține chestiunea de drept care constituie obiectul sesizării.
- În cazul schimbării membrilor completurilor de 5 judecători, în cazurile de incompatibilitate și de imposibilitate obiectivă a judecătorului de a participa

la ședința de judecată, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează judecătorul supleant sau judecătorii supleanți (art. 29¹ alin. 1 din Regulament).

- În cazul eliberării din funcție a unui judecător care face parte din completul de 5 judecători, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează un judecător supleant (art. 29¹ alin.2 din Regulament).
- În cazul în care completul de 5 judecători judecă recursurile împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară, întrucât din complet nu poate face parte judecătorul sancționat disciplinar, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți desemnează un judecător supleant (art.29¹ alin.3 din Regulament).
- La ședințele de judecată ale completurilor de 5 judecători participă prim-magistratul-asistent, un magistrat-asistent-șef sau un alt magistrat-asistent, desemnat, în lipsa președintelui, de unul dintre vicepreședinți dintre magistrații-asistenți repartizați la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și completurile de 5 judecători, în funcție de specializarea magistratului-asistent (art. 29² alin. 1 din Regulament).
- În timpul vacanței judecătorești, în lipsa președintelui, unul dintre vicepreședinți, împreună cu președinții de secții, desemnează un număr de judecători și de magistrați-asistenți din fiecare secție, necesar formării completurilor de judecată, iar desemnarea nominală a acestora se face, în caz de divergență, prin tragere la sorți (art. 94 alin. 1 din Regulament).

Un alt set de atribuții vizează emiterea de dispoziții de către vicepreședinți care trebuie aduse la îndeplinire, deduse din următoarele dispoziții ale Regulamentului:

- Președinții de secții organizează, îndrumă și controlează activitatea secției în limitele prevăzute de lege și de prezentul regulament, ținând seama de dispozițiile președintelui și ale vicepreședinților, precum și de hotărârile Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție (art. 31 alin.2 lit.a teza a II-a din Regulament).
- Președinții de secții duc la îndeplinire orice măsură dispusă de Colegiul de conducere, precum și de președintele și vicepreședinți, potrivit legii și prezentului regulament (art. 31 alin.2 lit.h din Regulament).

- În afară de activitatea de judecată, judecătorii duc la îndeplinire orice alte atribuții stabilite de Colegiul de conducere, de președinte și vicepreședinți, precum și de președinții de secții, potrivit legii și Regulamentului privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (art.42 din Regulament).
- Magistrații-asistenți din cadrul secțiilor duc la îndeplinire orice alte sarcini încredințate de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, de vicepreședinți sau de președintele de secție (art.5¹ alin. 1 din Regulament).
- Personalul repartizat la Secțiile Unite, la completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, la completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, la completurile de 5 judecători și la secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu excepția grefierilor-de ședință, are atribuția de a întocmi conceptele și citațiile pentru primul termen de judecată, conform dispoziției președintelui, a vicepreședinților sau, după caz, a președinților de secții, în cazul în care această activitate nu este stabilită de președinte, de vicepreședinți ori, după caz, de președinții de secții în atribuțiile grefierilor de ședință (art. 66 alin. 1 lit.b din Regulament).
- Dosarele predate arhivelor Secțiilor Unite, completurilor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, completurilor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, completurilor de 5 judecători și arhivelor secțiilor se prezintă fără întârziere președintelui Înaltei Curți, vicepreședinților sau, după caz, președinților de secții ori judecătorilor desemnați de aceștia, pentru luarea măsurilor prevăzute de lege și de regulament (art. 69 din Regulament)
- Biroul relații internaționale duce la îndeplinire toate dispozițiile primite de la președintele și vicepreședinți în domeniul cooperării internaționale (art. 88 lit.b din Regulament).
- Biroul juridic efectuează toate lucrările dispuse de președintele și vicepreședinți și îndeplinește orice alte sarcini încredințate de aceștia în domeniul său de activitate (art. 88³ lit.j din Regulament).

În conformitate cu Legea nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, unul dintre vicepreședinți conduce structura de protecție a informațiilor clasificate a Înaltei Curți de Casație și Justiție, constituită prin ordin al președintelui, în vederea exercitării atribuțiilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 585/2002 pentru aprobarea Standardelor naționale de protecție a informațiilor clasificate în România, modificată și completată (art. 15 alin. 2 din Regulament).

III. DATE STATISTICE RELEVANTE PRIVIND VOLUMUL ACTIVITĂȚII DE JUDECATĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN ANUL 2018

Înalta Curte de Casație și Justiție este instanța supremă în ierarhia instanțelor judecătorești din România și are, potrivit dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 304/2004, privind organizarea judiciară, republicată, rolul principal în exercitarea puterii judecătorești.

III.1. VOLUMUL GENERAL DE ACTIVITATE

În anul 2018, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au aflat 32.431 de cauze, față de 24.536 de cauze aflate pe rol în anul 2017, înregistrându-se o diferență de 7.895 de cauze.

Aceeași creștere s-a evidențiat și în ceea ce privește numărul cauzelor nou intrate. La nivelul anului 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a înregistrat 19.723 de cauze, față de 14.337 de cauze nou intrate în anul 2017, înregistrându-se o diferență de 5.386 de cauze. Din totalul de 19.723 de cauze nou intrate, 15.562 au reprezentat cauze nou intrate pe Noul Cod de procedură civilă.

În ceea ce privește numărul cauzelor soluționate în anul 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat 17.437 de cauze. Comparativ cu nivelul anului 2017, când au fost soluționate 11.828 de cauze, s-a evidențiat o creștere de 5.609 cauze.

Referitor la cauzele rămase pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la sfârșitul anului 2018, se constată că au fost evidențiate 14.994 de cauze.

În cursul anului 2019, până la data de 30.09.2019, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție au intrat un număr de 10.712 cauze, dintre care dosare pe noul Cod de procedură civilă 8.099, în total pe rol până la data de 30.09.2019 fiind un număr de 25.706 cauze.

În aceeași perioadă au fost soluționate un număr de 9.353 de cauze, dintre care 6.942 dosare soluționate pe noul Cod de procedură civilă.

La data de 30.09.2019 au mai rămas pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție un număr de 16.373 de dosare.

III.2 IMPACTUL PRINCIPALELOR MODIFICĂRI LEGISLATIVE ȘI AL DECIZIILOR PRONUNȚATE DE CURTEA CONSTITUȚIONALĂ ȘI DE CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE ÎN CURSUL ANULUI 2018 ASUPRA ACTIVITĂȚII SECȚIILOR ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secția I Civilă

Impactul Deciziei nr. 369 din 30 mai 2017 pronunțată de Curtea Constituțională a României s-a caracterizat prin creșterea numărului de dosare nou-intrate în cursul anului 2018, recursuri exercitate în dosare având ca obiect cereri evaluabile în bani cu o valoare mai mică de 200.000 lei și recursuri exercitate în dosare având ca obiect cereri evaluabile în bani cu o valoare cuprinsă între 200.000 lei și 1.000.000 lei.

La nivelul Secției I civile dosarele judecate în primă instanță de judecătorii și în apel de tribunale (art. 94 lit. k) Cod procedură civilă), dosare având ca obiect cereri evaluabile în bani cu o valoare mai mică de 200.000 lei au fost declinate în favoarea curților de apel. Această soluție a fost adoptată de secțiile civile, fiind confirmată prin Decizia nr. 18 din 1 octombrie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 965 din 14/11/2018.

Ca urmare a Deciziilor nr. 369/2017 și nr. 454/2018 pronunțate de instanța de contencios constituțional, era previzibilă creșterea volumului de activitate – acest aspect fiind demonstrat de numărul de dosare nou-intrate în cursul anului 2018, respectiv un număr de 4.367 dosare înregistrate, comparativ cu anul 2017, când au fost înregistrate un număr de 2.246 dosare nou-intrate.

Pentru a avea o imagine completă a potențialului de creștere a numărului dosarelor în cadrul Secției I civile trebuie avute în vedere cele două hotărâri pronunțate de Curtea Constituțională și cele trei decizii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, după cum urmează:

- Decizia Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României la data de 20 iulie 2017;
- Decizia Curții Constituționale nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018;

- Decizia nr. 52 din 18 iunie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea nr. 609 din 17 iulie 2018;
- Decizia nr. 18 din 1 octombrie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru recurs în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 965 din 14/11/2018;
- Decizia nr. 2 din 14 ianuarie 2019 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 157 din 27/02/2019.

Deciziile menționate anterior, atât cele pronunțate de Curtea Constituțională, cât și cele pronunțate de instanța supremă, au fost valorificate de legiuitor în cuprinsul Legii nr. 310/2018 care a modificat Codul de procedură civilă. Aceasta înseamnă că a rămas în competența secțiilor civile din cadrul instanței supreme judecarea recursurilor exercitate în dosare având ca obiect cereri evaluabile în bani cu o valoare cuprinsă între 200.000 lei și 1.000.000 lei, aspect care a generat creșterea volumului de activitate la nivelul Secției I civile.

O modificare importantă adusă de Legea nr. 310/2018 este cea legată de procedura de filtru, prin abrogarea dispozițiilor art. 493 Cod procedură civilă, însă prin raportare la dispozițiile art. 24 din același act normativ, norma de drept va putea fi aplicată numai pentru procesele care vor începe după data de 21 decembrie 2018, când a intrat în vigoare modificarea adusă Codului de procedură civilă.

În lipsa unei norme tranzitorii se va aplica procedura de filtru pentru toate procesele începute înainte de modificarea legii, ceea ce înseamnă un volum crescut de muncă și prelungirea duratei de soluționare a dosarelor cu o perioadă, în medie, între trei luni și un an.

Trebuie subliniat că termenul rezonabil de rezolvare a cauzelor și calitatea actului de justiție depind de timpul alocat pentru studiul dosarelor, dar și pentru a cerceta doctrina, jurisprudența și a analiza modificările legislative, astfel încât judecătorii să-și poată îndeplini sarcinile jurisdicționale în mod eficient și cu profesionalism.

Cerințele menționate devin un deziderat din ce în ce mai greu de realizat, în contextul aglomerării instanței supreme, urmare a opțiunii legiuitorului de a stabili competența de soluționare pe fond a recursurilor pentru o largă varietate de cauze, în paralel cu alte trei feluri de proceduri specifice Înaltei Curți și anume: participarea

la Completurile de 5 judecători în materie civilă; participarea la Completurile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și la Completurile pentru soluționarea recursurilor în interesul legii.

O competență lărgită a Înaltei Curți presupune furnizarea de resurse umane și materiale pe termen mediu și lung și eforturi ample pe termen scurt pentru a putea face față numărului mare de cauze.

Secția a II - a Civilă

În anul 2018, ca și în perioada anterioară, se remarcă varietatea dispozițiilor legale specifice activității economice, multitudinea actelor normative interne și internaționale incidente, modificările aduse acestora de către legiuitor, precum și interpretările aduse în procedura hotărârilor prealabile sau pe calea controlului de constituționalitate, aspecte care reclamă o atenție sporită și o informare continuă din partea judecătorilor, a magistraților-asistenți și a grefierilor.

Chiar și în condițiile abrogării exprese a dispozițiilor din Codul Comercial de la 1887 și din Codul civil de la 1864, legiuitorul a prevăzut ultraactivitatea acestor coduri pentru litigiile aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a noului Cod civil, principiul *tempus regit actum* impunând aplicarea acestora la toate situațiile juridice născute sub imperiul lor. Acest aspect este pregnant îndeosebi în materia contractelor de împrumut încheiate pe perioade lungi, dispozițiile art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil prevăzând expres că procesele și cererile în materie civilă sau comercială în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului civil se soluționează de către instanțele legal investite, în conformitate cu dispozițiile legale, materiale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost pornite.

Din perspectivă procedurală, sunt semnificative și dispozițiile art. 225 din Legea nr. 71/2011, potrivit cărora cauzele civile și comerciale aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a Codului civil vor continua să fie soluționate de aceleași completuri, cu respectarea principiului continuității.

În considerarea acestor texte legale, deși abrogate expres, Codul comercial și Codul civil de la 1864 au continuat să fie aplicabile în tot cursul anului 2018 pentru litigiile începute anterior intrării în vigoare a noului Cod civil, alături de litigiile pornite în baza noii codificări, un element de noutate prezentându-l litigiile pornite

și soluționate în condițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, dar cu aplicarea normelor de drept substanțial anterioare noului Cod civil.

Un alt aspect de aplicare paralelă a două acte normative poate fi semnalat în materia insolvenței, unde procedurile deschise anterior datei de 28 iunie 2014 sunt guvernate de Legea nr. 85/2006 privind procedura insolvenței, astfel cum reiese din examinarea dispozițiilor art. 343 din Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență.

Ca și în cazurile arătate mai sus, acest aparent paralelism și cazurile de ultraactivitate a normelor de drept substanțial și de procedură reclamă o atenție sporită și studiu laborios pentru determinarea legii aplicabile la fiecare speță, ceea ce determină mărirea intervalului de timp alocat studiului ședințelor de judecată, dar și studiului actelor normative și literaturii de specialitate.

Se remarcă, totodată, că pe parcursul anului 2018 volumul de activitate al secției a fost format, cu preponderență, din litigiile soluționate potrivit Codului de procedură civilă adoptat prin Legea nr. 134/2010, înregistrându-se totodată o scădere considerabilă și a numărului de dosare soluționate potrivit Codului de procedură civilă din 1865.

Un impact major asupra activității Secției a II-a civile a avut-o pronunțarea deciziei nr. 369 din 30 mai 2017 a Curții Constituționale.

În ce privește impactul acestei decizii asupra activității Secției a II-a civile, acesta a fost mare, întrucât mare parte din litigiile soluționate de această secție au caracter evaluabil în bani, iar tribunalele, ca instanță de apel, au apreciat că Înalta Curte de Casație și Justiție este competentă material în soluționarea acestei categorii de recursuri.

În consecință, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția a II-a civile s-au înregistrat în cursul anului 2018 un număr impresionant de dosare în care s-a pretins a avea incidență decizia nr. 369/2017 a Curții Constituționale, care, alături de cauzele înregistrate în regimul normal, au determinat o încărcare considerabilă a activității secției, impunând chiar planificarea de ședințe suplimentare pentru gestionarea situației.

Secția de Contencios Administrativ și Fiscal

Materia contenciosului administrativ este cea mai dinamică dintre ramurile dreptului, iar aceasta se reflectă nu doar în creșterea constantă a numărului de litigii aflate pe rolul instanțelor de contencios administrativ și fiscal, dar și într-o diversificare continuă a raporturilor juridice de drept administrativ și fiscal, ceea ce implică și o legislație complexă și într-o continuă modificare.

În cursul anului 2018 au intervenit modificări legislative, inclusiv în materia contenciosului administrativ și fiscal, cu impact asupra activității Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, după cum urmează:

- prin dispozițiile Legii nr. 212/2018 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004 și a altor acte normative, începând cu data de 2 august 2018, au fost modificate și completate dispozițiile art.10, art.8 alin.(1) și (2), art.14 alin.(2), art.20 alin.(2), art.25 alin.(2) și (3) din Legea nr. 554/2004,
- prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, au fost modificate dispozițiile art. 41 alin.(1) Cod de procedură civilă. Astfel, prin modificarea dispozițiilor art. 41 alin.(1) Cod procedură civilă prin Legea nr. 310/2018, a fost reglementat un caz de incompatibilitate absolută subiectivă, asupra existenței căreia trebuie să se pronunțe completul de judecată care a pronunțat decizia în recurs, în ipoteza în care în urma repartizării aleatorii ar fi investit cu soluționarea unei căi de atac – contestație în anulare/revizuire,
- prin art. 21 alin.(3) din Legea nr. 304/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 207/2018, au fost reglementate noi competențe în sarcina Secției de contencios administrativ și fiscal, cu referire concretă la soluționarea recursului formulat împotriva hotărârilor pronunțate de această secție, prin care a fost respinsă cererea de sesizare a Curții Constituționale.

Pe de altă parte, prin dispozițiile art. 32 alin.(5) din Legea nr.304/2004, s-a configurat o nouă geometrie în constituirea și funcționarea Completurilor de 5 Judecători, care a impus implicarea unui număr mai mare de judecători din cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal la soluționarea recursurilor date în

competența acestor formațiuni de judecată constituite la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În perioada de referință, Curtea de la Luxemburg a pronunțat un număr de decizii cu impact asupra activității Secției de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, printre care prezintă relevanță:

- Hotărârea din 1 martie 2018, cauza C-297/16, Colegiul Medicilor Veterinari din România (CMVRO) împotriva Autorității Naționale Sanitar Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor;
- Hotărârea din 1 martie 2018, cauza C-76/17, S.C. Petrotel-Lukoil S.A. și Maria Magdalena Georgescu împotriva Ministerului Economiei și alții;
- Hotărârea din 7 martie 2018, cauza C-159/17, Întreprinderea Individuală Dobre M. Marius împotriva Ministerului Finanțelor Publice - A.N.A.F. - D.G.R.F.P. Galați - Serviciul Soluționare Contestații și A.N.A.F. - D.G.R.F.P. Galați - A.J.F.P. Constanța - Serviciul Inspecție Fiscală Persoane Fizice 2 Constanța;
- Hotărârea din 15 martie 2018, cauza C-104/17, S.C. Cali Esprou S.R.L. împotriva Administrației Fondului pentru Mediu;
- Hotărârea din 21 martie 2018, în cauzele conexate C-133/17 și C-134/17, Dănuț Podilă și alții împotriva Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „CFR Călători” S.A. București și Costel Nicușor Mucea împotriva SMDA Mureș Insolvency S.R.L.;
- Hotărârea din 26 aprilie 2018, cauza C-81/17, Zabrus Siret S.R.L. împotriva Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice Iași – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Suceava;
- Hotărârea din 5 iunie 2018, cauza C-673/16, Relu Adrian Coman și alții împotriva Inspectoratului General pentru Imigrări și a Ministerului Afacerilor Interne;
- Hotărârea din 12 septembrie 2018, cauza C-69/17, Siemens Gamesa Renewable Energy România S.R.L. împotriva Agenției Naționale de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor și Agenția Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili;
- Hotărârea din 8 noiembrie 2018, cauza C-495/17, Cartrans Spedition S.R.L. împotriva Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice Ploiești – Administrația Județeană a Finanțelor Publice Prahova și a Direcției Regionale

a Finanțelor Publice București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii;

- Hotărârea din 21 noiembrie 2018, cauza C-664/16, Lucrețiu Hadrian Vădan împotriva Agenției Naționale de Administrare Fiscală – Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor și Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice Brașov - Administrația Județeană a Finanțelor Publice Alba

Secțiile unite

Modificările legislative intervenite în anul 2018, cu referire la legile justiției și deciziile Curții Constituționale, au influențat în mod deosebit activitatea completurilor de 5 judecători din perspectiva organizării activității de judecată pe acest palier.

Astfel, prin Decizia nr.685 din 7 noiembrie 2018, Curtea Constituțională a României a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între Parlamentul României și Înalta Curte de Casație și Justiție din perspectiva interpretării și aplicării dispozițiilor art. 32 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, astfel cum au fost modificate prin Legea nr.207/2018, cu referire la desemnarea membrilor completurilor de 5 judecători.

În acest context, este de menționat și intervenția Hotărârii nr.1367 din 5 decembrie 2018 adoptată de Consiliul Superior al Magistraturii – Secția pentru judecători, în aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr.685/2018, prin care au fost stabilite modalitatea în care urmau a fi desemnați, prin tragere la sorți, membrii completurilor de 5 judecători pentru anul 2018 și judecătorii din listele de permanență precum și unele reguli de funcționare a acestor formațiuni de judecată.

La rândul său, Colegiul de conducere al instanței supreme a adoptat o serie de măsuri menite să asigure continuarea activității de judecată pentru dosarele aflate pe rolul Completurilor de 5 judecători, concretizate în hotărârile nr. 156/ 6 decembrie 2018, 158/ 13 decembrie 2018 și 172/ 18 decembrie 2018.

Sub acest aspect s-au luat următoarele măsuri:

- aprobarea numărului completurilor, stabilirea reprezentativității secțiilor în completurile constituite în alte materii decât cea penală, desemnarea, prin tragere la sorți, în modalitatea stabilită de Consiliul Superior al Magistraturii, a membrilor completurilor de 5 judecători și a judecătorilor ce asigură permanența pentru anul 2018, aprobarea compunerii completurilor;

- scoaterea de pe rol a tuturor cauzelor aflate pe rolul completurilor de 5 judecători (85 cauze penale și 112 cauze civile) și redistribuirea acestora noilor completuri, în sistem informatizat, aleatoriu;
- stabilirea regulilor de funcționare a completurilor de 5 judecători, în aplicarea noului context normativ conferit de prevederile art. 32 din Legea privind organizarea judiciară nr. 304/2004, așa cum au fost modificate prin Legea nr. 207/2018.
- măsurile privind gestionarea resurselor umane și materiale pentru funcționarea, în paralel, a celor 6 completuri de 5 judecători (3 completuri în materie penală și 3 completuri în materie civilă) aferente anului 2018 la care s-au adăugat ulterior cele 6 completuri de 5 judecători (3 completuri în materie penală și 3 completuri în materie civilă) desemnate la începutul anului 2019.

III.3 ROLUL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE ÎN INTERPRETAREA ȘI APLICAREA UNITARĂ A LEGII

III.3.1. SOLUȚIONAREA RECURSURILOR ÎN INTERESUL LEGII

La Înalta Curte de Casație și Justiție principalul mecanism de unificare a practicii a fost asigurat de înființarea și funcționarea unei noi formațiuni de judecată intitulată „Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii”.

Regulile de alcătuire a completurilor și procedura de soluționare a sesizărilor cu recurs în interesul legii sunt reglementate în cuprinsul noilor coduri de procedură civilă și penală, prin dispozițiile art.516 și 517 din Codul de procedură civilă, respectiv dispozițiile art.473 din Codul de procedură penală. Totodată, dispozițiile art.271 și 272 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție redau *in extenso*, dispozițiile legilor procesuale.

Volumul de activitate la Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii:

Dosare în stoc la începutul anului – 11

Dosare intrate în cursul anului – 23

Total dosare pe rol – 34

Dosare soluționate în cursul anului – 25

Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului – 9

III.3.2. SOLUȚIONAREA SESIZĂRILOR ÎN VEDEREA PRONUNȚĂRII UNEI HOTĂRÂRI PREALABILE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Mecanismul de unificare al practicii judiciare este reglementat prin dispozițiile art.520-521 din Codul de procedură civilă, respectiv dispozițiile art.475 – 477¹ din Codul de procedură penală, atât din perspectiva procedurii de soluționare a sesizărilor pentru pronunțarea unor hotărâri prealabile, cât și a regulilor de alcătuire a completelor. Totodată, dispozițiile art.274 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție-redau *in extenso*, dispozițiile legilor procesuale.

Volumul de activitate la Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept:

Dosare în stoc la începutul anului – 35
Dosare intrate în cursul anului – 100
Total dosare pe rol – 135
Dosare soluționate în cursul anului – 104
Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului – 31

III.4. ACTIVITATEA ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE CA INSTANȚĂ DE JUDECATĂ

III.4.1. SECȚIA I CIVILĂ

La sfârșitul anului 2018 stocul de dosare era de 1.193 dosare față de 1.077 dosare la finele anului 2017, înregistrând o tendință de creștere.

Indicatorul dosare nou intrate la sfârșitul anului 2018 s-a materializat într-un număr de 4.367 dosare, comparativ cu finele anului 2017 de 2.246 dosare, reprezentând o creștere cu 94,43 %. În anul 2018, din totalul dosarelor înregistrate, 86,60 % au fost gestionate potrivit dispozițiilor Legii nr. 134/2004 privind Codul de procedură civilă, față de 69,14 % înregistrate în anul 2017.

Indicatorul dosare soluționate s-a menținut la o valoare ridicată, astfel că, la finele anului 2018, indica 4.251 dosare, față de 2.014 dosare la finele anului 2017, reprezentând o creștere de 111,07 %. Din totalul dosarelor soluționate, un procent

de 84,56 % au fost gestionate pe Codul de procedură civilă din 2010, în creștere față de anul 2017, când acestea reprezentau 60,27 % din totalul dosarelor soluționate.

La sfârșitul anului 2018 exista un număr de 213 dosare suspendate, din care 144 dosare suspendate în temeiul art. 520 alin. 4 Cod procedură civilă.

Judecătorii Secției I civile au participat la activitățile de judecată, astfel:

- În componența completelor de 3 judecători (încărcătură raportată la numărul de 21 de judecători, exclusiv președintele de secție, care și-au desfășurat activitatea pe tot parcursul anului)
- În ceea ce privește numărul de cauze soluționate prin decizii și încheieri – documente finale de dezinvestire, încărcătura pe judecător a fost de 674 dosare, în medie, dintr-un număr de 687 dosare rulate, în medie.
- În ceea ce privește numărul deciziilor pronunțate, încărcătura pe judecător a fost de 534 decizii, în medie.
- În componența completelor de 5 judecători au participat 16 judecători din cadrul Secției I civile, 8 judecători fiind titulari și 8 judecători ca supleanți.
- În componența completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii au participat 26 judecători, inclusiv președintele de secție, 13 judecători fiind desemnați raportori.
- În componența completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au participat 28 judecători, inclusiv președintele de secție, 25 judecători fiind desemnați raportori.

Pe parcursul anului 2018, magistrații – asistenți:

- au participat la pronunțarea unui număr de 249 hotărâri judecătorești, în medie și au redactat, în medie, un număr de 217 decizii și 127 încheieri;
- au redactat, în medie, 59 rapoarte în dosarele în care judecata se desfășoară în baza dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

Pe parcursul anului 2018, grefierii de ședință:

- au rulat, în medie, un număr de 401 dosare;
- au redactat, în medie, un număr de 136 proiecte de încheieri.

Date statistice referitoare la resursele umane la nivelul instanței

În cursul anului 2018, și-au desfășurat activitatea:

- 28 judecători, inclusiv președintele de secție, în schema de personal fiind alocate, la începutul anului 2018, un număr de 30 de posturi de judecători;
- 20 magistrați-asistenți, inclusiv magistratul-asistent șef, în schema de personal, la începutul anului 2018, fiind alocate un număr de 22 de posturi de magistrați-asistenți;
- 30 grefieri, inclusiv prim-grefierii, în schema de personal, la începutul anului 2017, fiind alocate un număr de 34 de posturi de grefieri;

III.4.2. SECȚIA A II-A CIVILĂ

Secția a II-a Civilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție este organizată și funcționează potrivit dispozițiilor art. 19 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având competența stabilită de dispozițiile art. 21 și art. 23 din același act normativ

Plecând de la dispozițiile art. 19 alin. 2 din Legea nr. 304/2004, care prevăd că fiecare secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție are competență proprie și văzând și prevederile alin. 3 al aceluiași articol, care conferă dreptul Colegiului de conducere al instanței supreme de a stabili la începutul fiecărui an completuri specializate în cadrul secțiilor, în funcție de volumul de activitate, de specializarea judecătorilor și de necesitatea valorificării experienței profesionale a acestora, se poate afirma că specializarea judecătorilor Secției a II-a Civile, ca realitate preexistentă, trebuie privită prin raportare la dispozițiile art. 225-228 din Legea nr. 71/2011, iar reorganizarea la care fac referire dispozițiile art. 224 alin. 1 din același act normativ trebuie interpretată în acest context.

La nivelul instanței supreme, subsecvent intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, activitatea între cele două secții civile a fost organizată în sensul stabilirii completelor specializate prin hotărârile nr. 10 din 22 septembrie 2011 și nr. 8 din 5 aprilie 2012, ambele adoptate de Colegiul de conducere al instanței, prin raportare la obiectul principal și cel conex al cererilor deduse judecății, stabilindu-se și un fond comun al cauzelor de repartizat, cu respectarea unor proporții anume determinate.

Măsurile adoptate prin aceste două hotărâri au fost modificate prin Hotărârea nr. 99 din 20 octombrie 2018 a Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care, în vederea echilibrării activității de judecată între cele două

secții civile ale instanței supreme, Secția a II-a Civilă a primit în competența de soluționare începând cu 1 octombrie 2018 litigiile din Nomenclatoarele Litigii cu profesioniști, Faliment, Asigurări Sociale, Litigii de muncă, Drept maritim și Fluvial și Insolvența persoanei fizice.

Trebuie remarcat că prin aceeași hotărâre a Colegiului de conducere al instanței supreme s-a stabilit că măsurile adoptate vor fi supuse reevaluării la 1 iulie 2019.

Aceste măsuri și-au dovedit deja eficiența, înregistrându-se în ultimele trei luni ale anului 2018 apropieri semnificative, cel puțin la nivel numeric, între dosarele înregistrate pe rolul celor două secții civile.

În conformitate cu dispozițiile art. 224 alin. 2 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, în cadrul secției au fost menținute completele specializate pentru soluționarea dosarelor având ca obiect raporturile juridice privind societățile, raporturile juridice dintre profesioniști, obligațiile născute din legi speciale, având în vedere impactul semnificativ al unor asemenea litigii în spațiul economic general, precum și existența legislației specifice domeniului raporturilor dintre profesioniști ce nu a fost abrogată sau modificată esențial prin adoptarea noului Cod civil și a noului Cod de procedură civilă.

În principal, activitatea secției a vizat soluționarea cauzelor în materia litigiilor cu profesioniști, în raport de ultraactivitatea Codului comercial de la 1887 și a Codului civil de la 1864, conform art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil. Potrivit acestui text legal, procesele și cererile în materie civilă sau comercială în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului Civil se soluționează de către instanțele investite, în conformitate cu dispozițiile legale, materiale și procedurale în vigoare la data când acestea au fost pormite.

În acest context, activitatea secției a avut la bază soluționarea litigiilor cu profesioniști, astfel cum acestea erau definite prin raportare la Codul comercial.

Ponderea acestor litigii a fost însemnată în cadrul activității secției, prin raportare la competența specială a completelor constituite prin măsurile organizatorice adoptate la nivelul conducerii instanței supreme.

Schema de personal a Secției a II-a Civile este structurată astfel:

- 23 judecători
- 17 magistrați-asistenți
- 29 grefieri
- 1 grefier statistician
- 2 aprozi
- 1 agent procedural

Indicatori statistici relevanți

La începutul anului 2018 pe rolul Secției a II-a Civile s-a aflat un număr de 1230 de dosare.

În cursul anului a fost înregistrat un număr de 5903 dosare, totalul dosarelor aflate pe rol fiind de 7133. În cazul dosarelor asociate, la începutul anului exista un stoc de 56 dosare, în intervalul de referință fiind înregistrate încă 705 de astfel de dosare, totalul ajungând la un număr de 761.

Se observă o creștere considerabilă cu 133,89% a volumului de activitate al secției în anul 2018 față de anul 2017, creștere determinată de efectele deciziei nr. 369/2017 a Curții Constituționale a României.

În concluzie, în cursul anului 2018, volumul de activitate al Secției a II-a Civile a fost constituit dintr-un număr de 7133 dosare, la care se adaugă 761 de dosare asociate, rezultând astfel un număr de 7894 dosare.

Numărul dosarelor soluționate în cursul anului 2018 a fost de 5355, rămânând pe rol la sfârșitul perioadei de referință 1778 de dosare. În cadrul dosarelor soluționate, un număr de 4791 reprezintă dosare judecate conform noului Cod de procedură civilă. De asemenea, au fost soluționate 704 dosare asociate din totalul de 761, la finalul anului fiind înregistrat un stoc de 57 dosare asociate.

În concluzie, în cursul anului 2018, la nivelul secției au fost soluționate 6059 de dosare.

Totodată, se constată creșterea numărului de dosare soluționate potrivit dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

În perioada de referință au fost înregistrate 5516 dosare supuse reglementării Noului Cod de procedură, față de numai 1704 dosare înregistrate în anul anterior.

Este de remarcat o creștere a stocului de dosare la sfârșitul anului 2018. Astfel, dacă la sfârșitul anului 2017 stocul de dosare a fost de 1230, anul 2018 s-a încheiat cu un stoc de 1778 dosare.

III.4.3. SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

În conformitate cu dispozițiile art. 21 din Legea nr. 304/2004, Secția de contencios administrativ și fiscal „judecă recursurile împotriva hotărârilor pronunțate de curțile de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege, precum și recursurile declarate împotriva hotărârilor nedefinitive sau a actelor judecătorești, de orice natură, care nu pot fi atacate pe nicio altă cale, iar cursul judecătii a fost întrerupt în fața curților de apel”.

Art.23 alin.(1) din același act normativ prevede că Secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție, deci și Secția de Contencios Administrativ și Fiscal, în raport cu competența proprie, soluționează „cererile de strămutare, pentru motivele prevăzute în codurile de procedură; conflictele de competență, în cazurile prevăzute de lege; orice alte cereri prevăzute de lege”.

Competența materială a Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție este stabilită, în principal, de legea cadru, respectiv Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004 – lege specială în raport cu dispozițiile procedurale care reglementează competența instanțelor de drept comun – cât și de alte acte normative care prevăd expres competența instanței de contencios administrativ în diverse materii, fie ca instanță de recurs, fie ca instanță de fond (circa 170 de asemenea acte normative: legi, ordonanțe de urgență și ordonanțe).

Potrivit prevederilor art.10 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, (în continuare Legea nr.554/2004) competența instanțelor de contencios administrativ și fiscal, este stabilită în raport de două criterii: criteriul poziționării autorității emitente a actului administrativ, care formează obiectul litigiului, în sistemul autorităților publice (autorități sau instituții publice, locale, județene sau centrale) și criteriul valoric aplicabil în cazul taxelor, impozitelor, contribuțiilor, datoriilor vamale și accesoriile acestora contenciosul fiscal).

Regulile generale cuprinse în art.10 alin.(1) din Legea nr.554/2004 se aplică numai dacă prin prevederi exprese nu se instituie norme derogatorii pentru anumite

categorii de acțiuni în contencios administrativ, statuând, în mod exclusiv, competența în primă instanță a tribunalului sau, dimpotrivă a curții de apel, indiferent de rangul autorității emitente a actului dedus judecății ori de suma contestată în contenciosul fiscal.

În raport de aceste criterii, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, ca instanță de recurs, judecă, potrivit dispozițiilor art.10 alin.(3) din Legea nr.554/2004, recursurile exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de Secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel când au ca obiect anularea actelor administrative emise de autoritățile publice centrale și acte administrativ fiscale care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora, cu o valoare de peste 3.000.000 de lei.

Pentru unele acte administrative, legea specială, prevede competența în primă și ultimă instanță a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, Secției de contencios administrativ și fiscal îi revine competența de a soluționa contestațiile formulate împotriva hotărârilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii privind cariera și drepturile judecătorilor și procurorilor (art.29 alin.(7) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii); acțiunile în anularea hotărârilor de revocare din funcție a membrilor Consiliului de administrație a Băncii Naționale a României; (art.33 alin.(9) din Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României); acțiunile în anularea hotărârilor Consiliului de administrație a Băncii Naționale a României cu privire la o instituție de credit (art.275 alin.(2) din O.U.G. nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului); litigiile privind refuzul nejustificat a Băncii Naționale a României de a se pronunța, în termenele prevăzute de lege, cu privire la o cerere de autorizare care cuprinde toate datele și informațiile cerute potrivit prevederilor legale în vigoare (art.276 din O.U.G. nr.99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului).

Impactul adoptării Legii nr.212/2018 pentru modificarea și completarea Legii contenciosului administrativ nr.554/2004, intrată în vigoare la data de 2 august 2018, asupra activității Secției de contencios administrativ și fiscal, cu referire concretă la modificările aduse dispozițiilor art.10 alin.(1) și alin.(1)1 din Legea nr.554/2004, nu poate fi evaluată la nivelul anului 2018, în condițiile în care, în absența unei norme tranzitorii, litigiile declanșate înaintea intrării în vigoare a Legii nr.212/2018, au rămas supuse vechilor norme de competență.

La 1 ianuarie 2018 în Statul de funcții al Înaltei Curți de Casație și Justiție Secția de contencios administrativ și fiscal era înscrisă cu un număr de 91 de posturi (5 posturi de conducere - președinte de secție, magistrat-asistent șef, 3 prim grefieri - și 86 posturi de execuție (32 - judecător, 24 – magistrați-asistenți, 30 - grefieri).

Pe toată durata anului 2018 Secția de contencios administrativ și fiscal și-a desfășurat activitatea în imobilul din strada Batiștei nr.25, în condiții nesatisfăcătoare, de natură a afecta grav activitatea secției pe toate nivele de atribuții, în condițiile în care secția a avut la dispoziție o singură sală de ședință, un număr insuficient de birouri, spații destinate publicului și depozitării dosarelor total improprii.

Sub acest aspect situația s-a îmbunătățit substanțial începând cu luna ianuarie 2019, în condițiile în care Secția de administrativ contencios și fiscal și-a desfășurat activitatea în sediul secundar al Înaltei Curți de Casație și Justiție din Bulevardul Octavian Goga nr.2, imobil ce formează obiectul contractului de închiriere nr. 600 din data de 12 iulie 2018, încheiat între instanța supremă și Camera de Comerț și Industrie a României.

O componentă importantă a managementului secției a reprezentat-o organizarea și desfășurarea activității de mutare a sediului Secției de contencios administrativ și fiscal în sediul secundar al Înaltei Curți de Casație și Justiție din Bulevardul Octavian Goga nr.2, sector 3, București.

Indicatori statistici relevanți

Volumul de activitate al completurilor de judecată compuse din 3 judecători:

La începutul lunii ianuarie 2018 pe rolul SCAF erau înregistrate un număr 9.712 de dosare, cu 1.900 dosare mai mult decât stocul de dosare înregistrat la începutul anului 2017 și cu 3.940 mai mult decât stocul de dosare din anul 2016.

Pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal au fost înregistrate în anul 2018 un număr de 6.179 de dosare, cu 107 dosare mai mult față de anul 2017 și cu 455 mai mult față de anul 2016.

S-a înregistrat o scădere a numărului de dosare nou intrate în stadiul procesual al recursului ce se judecă în baza vechiului Cod de procedură civilă, în condițiile în care din totalul de 4.928 de dosare, 4.810 dosare au fost înregistrate pe noul Cod de procedură civilă, iar restul de 118 dosare pe vechiul Cod de procedură civilă.

Cu toate acestea, numărul recursurilor înregistrate pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal continuă să fie ridicat în raport cu potențialul uman și material de care beneficiază în prezent secția, direct implicată și în celelalte activități jurisdicționale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, desfășurate în cadrul Completelor de 5 judecători, Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Completelor pentru soluționarea recursurilor în anulare.

În ceea ce privește volumul cauzelor de soluționat, rezultat prin însumarea numărului de dosare intrate în cursul anului cu numărul de dosare rămase nesoluționate la sfârșitul anului precedent, Secția de contencios administrativ și fiscal a avut de soluționat în anul 2018 un număr de 15.891 de dosare, în creștere cu 2.007 dosare față de anul 2017 și cu 4.395 față de anul 2016.

În ceea ce privește dosarele soluționate, datele statistice reflectă la sfârșitul anului 2018 un număr de 4.656 de dosare, în creștere cu 484 dosare față de anul 2017 și cu 972 față de anul 2016.

La sfârșitul anului 2018 au rămas pe rolul Secției de contencios administrativ și fiscal un număr de 11.235 dosare, cu 1.523 dosare mai mult decât în anul 2017 și cu 3.423 mai mult decât la sfârșitul anului 2016.

III.4.4. ACTIVITATEA SECȚIILOR UNITE

Potrivit dispozițiilor art. 25 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Înalta Curte de Casație și Justiție se constituie în Secții Unite când soluționează sesizările privind schimbarea jurisprudenței instanței supreme sau pentru sesizarea Curții Constituționale, pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție

În anul 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a constituit în Secții Unite în 9 ședințe pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, a unor legi, pronunțând în acest sens 9 hotărâri.

Sesizările Curții Constituționale au vizat:

- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr.418/2017);
- Legea privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate (PL-x nr.456/2017);
- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (PL-x nr.418/2017);
- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului (PL-x nr.111/2018);
- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (PL-x nr.553/2017);
- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative (PL-x nr.346/2018);
- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară (PL-x nr.373/2018);
- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr.406/2018);
- Legea privind declasificarea unor documente (PL-x nr.616/2018);

III.4.5. COLEGIUL DE CONDUCERE ȘI ADUNAREA GENERALĂ A JUDECĂTORILOR DE LA ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În anul 2018, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție a desfășurat activități specifice, fiind solicitat, în principal, pentru dezbateră și aprobarea măsurilor organizatorice, impuse, în special, de aplicarea noilor dispoziții de modificare a legilor justiției, precum și a deciziilor Curții Constituționale.

Astfel, la nivelul anului 2018, Colegiul de conducere a fost convocat pentru 34 de ședințe și a pronunțat 179 de hotărâri.

Măsurile adoptate de Colegiul de conducere, al căror impact au contribuit la optimizarea activității de judecată și a activității instanței, în general, au vizat:

- continuarea stabilirii regulilor de funcționare a completelor de judecată la nivelul Secției penale a instanței supreme;
- stabilirea numărului Completelor de 5 Judecători, a structurii, precum și regulile de funcționare ale acestor formațiuni de judecată pentru anul 2018 și pentru anul 2019;
- aprobarea compunerii completelor la nivelul tuturor secțiilor și a modificărilor intervenite în compunerile completelor, urmare eliberării din funcție a unor judecători sau pentru alte cauze, prevăzute de lege;
- organizarea activității de repartizare aleatorie (avizarea personalului desemnat cu repartizarea aleatorie, adoptarea de reguli comune și specifice pentru acest tip de activitate);
- organizarea concursurilor de ocupare a posturilor vacante din schema de personal a instanței supreme și desemnarea membrilor comisiilor de concurs;
- transferul sau transformările unor posturi în cadrul compartimentelor/ secțiilor care au solicitat aprobarea unor astfel de măsuri, în scopul îmbunătățirii și eficientizării activității, precum și aprobarea statului de funcții și personal al instanței, urmare acestor transformări sau urmare suplimentării schemei de personal;
- desemnarea/ completarea/ modificarea componenței comisiilor de evaluare a activității profesionale a personalului instanței supreme;
- desemnarea judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție în cadrul unor comisii, consilii științifice, seminarii sau oricare dintre activitățile de formare profesională unde legea a prevăzut în mod expres participarea magistraților Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- soluționarea contestațiilor formulate împotriva ordinelor de salarizare;
- aprobarea proiectelor de buget și a raportului de activitate la nivelul instanței supreme.

În același context, trebuie reamintit că în anul 2018, Adunarea generală a Judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție a adoptat 5 hotărâri. Astfel, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a convocat Adunarea generală a judecătorilor pentru:

- aprobarea raportului de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru anul 2017;
- aprobarea bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru anul 2019;

- consultarea judecătorilor cu privire la adoptarea măsurilor organizatorice referitoare la constituirea Completurilor de 5 judecători ale Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru anul 2019;
- dezbaterăa unor măsurilor necesare pentru buna desfășurare a activității Înaltei Curți de Casație și Justiție

III.4.6. COMPLETURILE DE 5 JUDECĂTORI

Conform dispozițiilor art. 24 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, completurile de 5 Judecători judecă apelurile împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecă recursurile în casație împotriva hotărârilor pronunțate în apel de completurile de 5 judecători după admiterea în principiu, soluționează contestațiile împotriva încheierilor pronunțate în cursul judecății în primă instanță de Secția penală a Înaltei Curți de Casație și Justiție, soluționează cauzele în materie disciplinară potrivit legii și alte cauze date în competența lor prin lege.

Totodată, potrivit alin. (2) al art.24 din actul normativ evocat, astfel cum a fost introdus prin punctul 9. din Legea nr. 207/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Completurile de 5 judecători soluționează și recursurile împotriva hotărârilor de respingere a cererilor de sesizare a Curții Constituționale, pronunțate de un alt complet de 5 judecători.

Volumul de activitate la Completurile de 5 Judecători:

- Dosare în stoc la începutul anului – 13
- Dosare intrate în cursul anului – 52
- Total dosare pe rol – 65
- Dosare soluționate în cursul anului – 41
- Dosare rămase pe rol la sfârșitul anului – 235

III.4.7. ASIGURAREA PUBLICĂRII DECIZIILOR RELEVANTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Înalta Curte de Casație și Justiție asigură publicarea deciziilor pe web-site-ul său (link-ul „Jurisprudență”-„Căutare jurisprudență”) în două forme:

- publicarea deciziilor relevante pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în rezumat;
- publicarea textului integral al deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, inclusiv deciziile privind sesizările prealabile.

Prin publicarea deciziilor pe web-site-ul său, Înalta Curte de Casație și Justiție a creat o bază de date publică și accesibilă on-line privind jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La finele anului 2018, pe pagina de internet a instanței supreme erau publicate:

- 137.033 decizii integrale și anonimizate;
- 5.216 decizii rezumate;
- 175 decizii (recursuri în interesul legii) ale Completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii;
- 387 decizii ale Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

III.4.8. DIRECȚIA LEGISLAȚIE, STUDII, DOCUMENTARE ȘI INFORMATICĂ JURIDICĂ

Potrivit dispozițiilor art. 56 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare - Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează în subordinea președintelui și în coordonarea unuia dintre vicepreședinții Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică este condusă de un director, numit de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În anul 2018 Direcția a funcționat cu: 1 magistrat asistent-director, 5 magistrați - asistenți, 4 grefieri, 6 specialiști informaticieni.

În structura Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică funcționează următoarele compartimente:

- Serviciul legislație, studii și documentare, în cadrul căruia funcționează și Biblioteca Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- Serviciul informatică juridică.

Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică a asigurat în cursul anului 2018 publicarea Buletinului Casației nr. 1- 12/2018 (nr. 1-5 aferente lunilor ianuarie-mai, nr. 6-7 aferent lunii iunie, nr. 8-9 aferent lunii septembrie și nr. 10-12 aferente lunilor octombrie-decembrie 2018).

În același timp, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică a asigurat publicarea electronică pe site-ul www.scj.ro a Buletinului Jurisprudenței pe anul 2017, cuprinzând, în rezumat, deciziile relevante pronunțate de instanța supremă în cursul anului 2017.

Toate deciziile relevante publicate, în rezumat, în Buletinul Casației au fost publicate și pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La finele anului 2018, pe pagina de internet a instanței supreme erau publicate:

- 137.033 decizii integrale și anonimizate;
- 5.216 decizii rezumate;
- 175 decizii (recursuri în interesul legii) ale Completelor pentru soluționarea recursurilor în interesul legii;
- 387 decizii ale Completelor pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

De asemenea, Buletinul Casației a fost transmis tuturor curților de apel, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și tuturor parchetelor de pe lângă curțile de apel.

III.4.9. DEPARTAMENTUL ECONOMICO-FINANCIAR ȘI ADMINISTRATIV

Conform Hotărârii Guvernului României nr. 486 din 30.06.2015, Înalta Curte de Casație și Justiție funcționează cu un număr maxim de 549 posturi finanțate.

Statele de funcții și de personal ale instanței supreme au fost aprobate de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin Hotărârea nr. 126 din data de 18.10.2018.

Pe structură de personal - la 31 decembrie 2018:

- Judecători - 122 de posturi, din care 106 ocupate la 31.12.2018;
- Magistrați-asistenți - 123 de posturi, din care 106 ocupate la 31.12.2018;

- Grefieri, aprozi, agenți procedurali - 180 de posturi, din care 177 ocupate la 31.12.2018;
- Consilieri, experți, auditori (funcționari publici + personal contractual) - 31 de posturi, din care 26 ocupate la 31.12.2018;
- Referenți (funcționari publici + personal contractual) - 4 posturi, toate ocupate la 31.12.2018;
- Muncitori - 16 posturi (inclusiv cei 2 de mecanici auto), toate ocupate la 31.12.2018;
- Șoferi - 47 de posturi, din care 47 ocupate la 31.12.2018;
- Îngrijitori - 18 de posturi, din care 17 ocupate la 31.12.2018;
- 1 medic și 1 asistent medical, din care 1 post de medic ocupat la 31.12.2018;
- specialist IT - 6 posturi, toate ocupate la 31.12.2018.

Pe total instituție: (la 31 decembrie 2018):

- Posturi în evidență - 549
- Posturi ocupate - 506
- Posturi vacante - 43

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție a avut în vedere asigurarea resurselor financiare și umane necesare pentru îndeplinirea în bune condiții, atât a atribuțiilor ce-i revin în realizarea actului de justiție, ca instanță de vârf în ierarhia puterii judecătorești, cât și a obiectivelor ce decurg din realizarea procesului de reformă a sistemului judiciar.

Înalta Curte de Casație și Justiție a beneficiat de alocații bugetare pentru anul 2018 în sumă de 132.888 mii lei din care a efectuat plăți în sumă de 132.225 mii lei.

IV. ANALIZA ACTIVITĂȚII ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE DIN PUNCT DE VEDERE AL PUNCTELOR FORTE, AL PUNCTELOR SLABE, AL OPORTUNITĂȚILOR ȘI AL AMENINȚĂRILOR

PUNCTE FORTE

- Potrivit dispozițiilor art. 19 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, judecătorii Înaltei Curți sunt organizați în 4 secții – Secția I Civilă – Secția a II-a Civilă – Secția Penală – Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și Secțiile Unite – cu competență proprie, respectându-se în acest fel specializarea judecătorilor.
- Managementul de tip colectiv în funcționarea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Pe parcursul anului 2018 Colegiul de conducere a adoptat măsuri organizatorice ce au privit activitatea la nivelul întregii instanțe. Astfel, au fost ținute un număr de 22 de ședințe în care au fost adoptate un număr de 183 de hotărâri, mai multe decât în anii precedenți.

Principalele măsuri aprobate/adoptate în Colegiul de Conducere au vizat următoarele aspecte: aprobarea compunerii completurilor de judecată/modificări compunere/planificări de permanență + completuri speciale sau specializate; aprobări state de funcții și personal; aprobări date statistice; aprobări modificări ale Regulamentului de Organizare și Funcționare Administrativă (ROFA); aprobare proiect de buget; aprobare structură raport de activitate; soluționări contestații formulate împotriva ordinelor de salarizare ale personalului; propuneri de desemnare ale judecătorilor în comisii de concurs; propuneri de desemnare a membrilor comisiilor de evaluare a activității profesionale; propuneri pentru desemnarea judecătorilor în Consiliul Științific al Institutului Național al Magistraturii; sesizarea completului competent cu soluționarea recursului în interesul legii; măsuri privind activitatea de petiții; propuneri pentru acordarea avizului anual de menținere în funcție, după vârsta de 65 de ani; propuneri pentru participarea judecătorilor și magistraților asistenți pentru încrierea la seminarii internaționale; propuneri pentru constituirea comisiilor de disciplină pentru personalul auxiliar; aprobarea organizării de concursuri pentru ocuparea/promovarea în funcții de execuție sau de conducere/definitivat, pentru posturile vacante de personal auxiliar de specialitate; aprobarea comisii de concurs,

tematică și bibliografie; aprobare măsuri referitoare la asigurarea condițiilor de securitate și sănătate în muncă; măsuri organizatorice privind aprobarea circuitului documentelor, măsuri privind repartizarea aleatorie, măsuri privind participarea la activitatea de judecată a judecătorilor desemnați la Biroul Electoral Central, măsuri privind activitatea instanței în timpul vacanței judecătorești, măsuri privind accesul în incinta Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În a 2-a parte a anului au fost adoptate, în special, măsuri organizatorice cu privire la tragerea la sorți și numărul completurilor de 5 judecători în urma pronunțării hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii de punere în aplicare a Deciziei Curții Constituționale nr. 685/2018.

Astfel, în aplicarea acestor hotărâri s-a luat măsura tragerii la sorți a câte 3 completuri de 5 judecători atât în materie penală cât și pentru cauze nepenale, atât pentru anul 2018 cât și pentru anul 2019.

Colegiul de conducere a stabilit ca toate ședințele sale să fie înregistrate, iar minuta hotărârilor pronunțate să fie publicate în rețeaua de intranet.

- Un alt punct forte îl constituie existența programelor anuale de formare continuă organizate de Institutul Național al Magistraturii în vederea asigurării unor standarde ridicate de pregătire profesională pentru asigurarea calității actului de justiție, precum și existența programelor de perfecționare profesională a personalului auxiliar de specialitate prin programele Școlii Naționale de Grefieri.
- Preocuparea permanentă a judecătorilor instanței supreme pentru asigurarea unei interpretări și aplicări unitare a legii de către toate instanțele judecătorești.

Unificarea practicii judiciare asigură creșterea credibilității actului de justiție, precum și creșterea prestigiului Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În legătură cu unificarea practicii judiciare, trebuie subliniat rolul vicepreședinților în punerea la punct a unor mecanisme procedurale și identificarea unor acte normative a căror interpretare poate conduce la soluții juridice diferite.

În acest scop este importantă desfășurarea unor activități precum: identificarea situațiilor de practică neunitară și supunerea lor spre dezbateră în ședințele profesionale ale secțiilor în vederea adoptării de soluții de unificare a practicii, ori, după caz, aprecierea asupra necesității declanșării mecanismelor legale de unificare; comunicarea soluțiilor de unificare a practicii adoptate în ședințele de secții către secțiile corespunzătoare ale curților de apel; publicarea în sistemul informatic intern a soluțiilor de unificare a practicii judiciare; participarea președinților de secții la

întâlnirile organizate de Consiliul Superior al Magistraturii care au ca obiect selectarea problemelor de practică neunitară.

- Existența unor mecanisme specifice de unificare a jurisprudenței prin sesizarea completului competent să soluționeze recursul în interesul legii, precum și a celui competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Sub acest aspect, au existat situații în care chiar instanța supremă, pe baza unor hotărâri adoptate la nivelul secțiilor și prin cereri ulterioare adresate Colegiului de conducere, a sesizat cele 2 completuri pentru soluționarea unor recursuri în interesul legii sau pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

- Judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție au participat la întâlnirile profesionale organizate la nivelul curților de apel, cu notificarea prealabilă de către aceste instanțe a problemelor de practică neunitară ivite sau a problemelor în dezbateri.
- Există o preocupare constantă în rândul judecătorilor instanței supreme de a aplica în activitatea de judecată dispozițiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale cât și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg cât și a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- Un alt punct forte îl constituie existența sistemului informatizat de gestionare a dosarelor și repartizare aleatorie a acestora (programul ECRIS).

În cursul anului 2018, dar și în cursul anului 2019 la nivelul Colegiului de conducere au fost adoptate măsuri organizatorice privind configurarea parametrilor de repartizare aleatorie a cauzelor.

- În cadrul activității jurisdicționale este asigurat principiul continuității în soluționarea dosarelor, astfel încât fiecare complet de judecată asigură managementul cauzelor pe care la au în soluționare;

Incidentele procedurale ce pot interveni pe parcursul soluționării cauzei sunt soluționate în conformitate cu prevederile Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești precum și cu cel al Regulamentului de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție, care sub unele aspecte are prevederi derogatorii de la prevederile celui dintâi.

- În activitatea sa, Înalta Curte de Casație și Justiție asigură accesul liber la justiție al justițiabililor. Astfel, pe pagina de internet a instanței supreme pot fi accesate informații privind: competența fiecărei secții; programul de funcționare; condițiile în care justițiabilii se pot adresa instanței supreme precum și condițiile de eliberare a copiilor legalizate; modalitățile de achitare

a taxelor de timbru; stadiul dosarelor aflate pe rolul instanței, termenele acordate sau soluțiile pronunțate.

- Având în vedere că Înalta Curte de Casație și Justiție îndeplinește și rolul de serviciu public prin înfăptuirea actului de justiție este necesară furnizarea informațiilor ce sunt apte să permită justițiabililor să înțeleagă procedurile judiciare aplicabile, iar acest lucru s-a materializat prin activități precum: publicarea pe pagina de internet a unor hotărâri relevante privind jurisprudența fiecărei secții; informații actualizate privind actele normative care reglementează organizarea și funcționarea instanței; publicarea actelor cu caracter administrativ ale organelor de conducere ale instanței supreme; publicarea declarațiilor de avere prevăzute de legea nr. 176/2010, etc.
- Dotarea judecătorilor și personalului auxiliar cu echipamente IT. Prin intermediul acestor echipamente, judecătorii și magistrații asistenți au acces la sursele de documentare legislativă, doctrinară și jurisprudențială.

PUNCTE SLABE

- Volumul foarte mare de activitate în sarcina judecătorilor, magistraților asistenți și personalului auxiliar. Acest volum mare de activitate are efecte negative în ce privește activitatea de pregătire a ședințelor de judecată și poate influența, în mod negativ, calitatea hotărârilor pronunțate.

Un impact major asupra volumului de activitate al secțiilor nepenale, mai ales în ce privește Secția I Civilă și Secția a II-a Civilă, l-a avut pronunțarea Deciziei nr. 369/2017 a Curții Constituționale, deoarece o bună parte dintre litigiile soluționate de aceste secții au caracter evaluabil în bani, iar în urma pronunțării deciziei mai sus amintite și litigiile care au avut obiectul material cu valoare cuprinsă între 200.000 lei și 1.000.000 lei au devenit atacabile cu recurs.

Acest volum foarte mare de activitate impietează, în special, activitatea Secției de Contencios Administrativ și Fiscal care este nevoită să acorde și peste 2 ani de zile primul termen de judecată după înregistrarea dosarului.

Această situație dificilă este reflectată și de faptul că numărul de dosare aflat pe rolul acestei secții este mai mare decât numărul de dosare, însumate, aflate pe rolul ambelor secții civile, Secția a I-a Civilă și Secția a II-a Civilă.

Această tendință a continuat și în cursul anului 2019. Astfel, de la 1 ianuarie până la 30 septembrie 2019, pe rolul Secției de Contencios Administrativ și Fiscal au intrat 4.325 de dosare, din care 4.238 pe noul Cod de procedură civilă, în timp ce, pe rolul Secției a I-a Civile au intrat 2.086 de dosare, din care 1.762 pe noul Cod de

procedură civilă, iar pe rolul Secției a II-a Civile, 2.192 de dosare, din care 1.941 pe noul Cod de procedură civilă.

Tot în această perioadă, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal a soluționat un număr de 4.329 de dosare, în timp ce Secția I Civilă a soluționat un număr de 1.559 de dosare, iar Secția a II-a Civilă un număr de 1.521 de dosare.

- Un alt punct slab îl constituie nepartajarea competenței materiale, prin lege, între Secția I Civilă și Secția a II-a Civilă. După intrarea în vigoare a noului Cod civil a fost modificată și legea de organizare judiciară, astfel că, la nivelul Înaltei Curți, fosta Secție Comercială a devenit Secția a II-a Civilă și, cu toate că în art. 19 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 se arată că fiecare dintre cele 4 secții are competență proprie, între cele 2 secții civile nu a existat niciodată o departajare legală în ce privește competența. Această competență a fost reglementată prin acte cu caracter administrativ, respectiv prin hotărâri ale Colegiului de Conducere adoptate în a 2-a parte a anului 2011 și în prima parte a anului 2012, cele 2 secții având atât competență proprie cât și competență comună.

Această stare de lucru a generat o stare conflictuală între cele 2 secții, dar și, în anumite cazuri, o practică judiciară neunitară, mai ales în ce privește fondul comun de dosare.

Situația a cunoscut o rezolvare parțială, în sensul că printr-o hotărâre a Colegiului de Conducere din Octombrie 2018 s-a hotărât partajarea completă a competențelor între cele 2 secții, în prezent nemaieexistând un fond comun de dosare, stabilindu-se că situația urmează a fi analizată la jumătatea anului 2019, însă, până în prezent, această analiză nu a mai avut loc.

- Un alt punct slab îl constituie existența unui volum de activitate diferit în ce privește activitatea judecătorilor legat de participarea acestora la soluționarea cauzelor în completurile de 5 judecători. Cu toate că această problemă este mai pregnantă în materie penală, iar cu siguranță această chestiune va fi abordată de candidații la funcția de vicepreședinte cu atribuții în materie penală, totuși această problemă are repercursiuni și în ce privește completurile ce funcționează în cauze nepenale. Dacă până la apariția Deciziei Curții Constituționale nr. 685/2019 și a Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii de punere în aplicare a acesteia, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție se proceda la scoaterea din urna de tragere la sorți a judecătorilor care funcționaseră în completurile de 5 judecători în anul anterior, după această dată nu au mai putut fi scoși din urne respectivii

judecători, astfel încât, crescând și numărul completurilor de judecată, unii dintre judecători au intrat în mult mai multe ședințe de judecată decât alții, care nu au fost extrași niciodată din urnă, creându-se, în acest fel, o nemulțumire în rândul judecătorilor care au fost extrași de mai multe ori, situație care nu poate cunoaște decât o soluționare legislativă.

- Existența unor scheme subdimensionate de personal, mai ales în ce privește pe magistrații asistenți și personalul auxiliar de specialitate. În prezent, chiar dacă schema de personal în ce privește judecătorii nu mai poate fi mărită, pe motiv că Înalta Curte de Casație și Justiție ar deveni supradimensionată, din acest punct de vedere, prin raportare la alte curți supreme, în ceea ce privește numărul magistraților-asistenți și al grefierilor, acesta este încă departe de a asigura un raport corespunzător față de numărul de judecători, fiind necesară, pentru o bună desfășurare a activității, existența unui raport de un magistrat-asistent și un grefier la un judecător.

Existența acestui raport numeric ar putea conduce la degrevarea judecătorilor de activități non-jurisdicționale și preluarea acestora de magistrații-asistenți.

- Existența unor spații de lucru insuficiente, atât în ce privește activitatea judecătorilor și, cât mai ales, în ce privește activitatea magistraților-asistenți și a grefierilor. Spațiile existente sunt insuficiente, au suprafețe reduse, de multe ori fără lumină naturală, făcând dificilă desfășurarea activității pe parcursul programului de lucru.

De asemenea, sunt inadecvate spațiile în care se desfășoară ședințele la completurile ce soluționează recursurile în interesul legii, dar mai ales la completurile ce dezleagă anumite chestiuni de drept, acestea din urmă desfășurându-se, de cele mai multe ori, în sălile de ședințe de judecată ale secțiilor, judecătorii stând în bănci, unii în spatele altora, precum justițiabili.

Totodată, trebuie remarcat faptul că nu există spații specifice pentru realizarea deliberărilor de către completurile de judecată ce activează în cadrul secțiilor.

- Existența unor factori care conduc la soluționarea cauzelor în termen nerezonabil.

Printre cauzele obiective ce au determinat prelungirea termenului de soluționare a cauzelor sunt următoarele: complexitatea ridicată a cauzelor; existența procedurii de filtru în ce privește cauzele nepenale, procedură ce a condus la prelungirea duratei de soluționare a cauzelor cu cel puțin 6 luni față de situația în care nu ar fi existat această procedură. Această problemă a fost soluționată, pentru

viitor, printr-o modificare legislativă a Codului de procedură civilă, în decembrie 2018; volumul mare de muncă.

Printre cauzele subiective care au condus la întârzieri în soluționarea dosarelor se regăsesc: neaplicarea unor sancțiuni de către judecători în situații de tergiversare a cauzelor; neatenția magistraților-asistenți și grefierilor de ședință în efectuarea lucrărilor; lipsa nejustificată a apărătorilor la termenele fixate.

- Un alt punct slab îl constituie practica judiciară neunitară cauzată, în principal de abundența și de inconsecvența de acte normative.

Astfel, datorită modificărilor legislative efectuate fără un studiu de impact asupra procedurilor judiciare aflate în curs de derulare, apar acte normative care sunt uneori neclare, care generează interpretări jurisprudențiale diferite, situație ce generează nemulțumiri ale justițiabililor, această situație fiind percepută ca un tratament inechitabil și discriminatoriu.

- Inexistența unui sistem informatic care să permită formarea unui dosar electronic, fapt ce ar degreva instanța de multe cheltuieli materiale legate de comunicarea actelor de procedură pe suport material și ar ușura și comunicarea justițiabililor și a apărătorilor acestora cu instanța.
- Existența în rândul magistraților asistenți și a personalului auxiliar de specialitate a unor persoane care nu a încă o pregătire profesională adecvată postului pe care îl ocupă, știut fiind faptul că la nivelul Înaltei Curți, până nu demult, magistrații asistenți desfășurau activitate specifică grefierilor, iar aceștia din urmă desfășurau o activitate specifică arhivarilor.
- Insuficiența activităților de comunicare cu publicul, care să permită o schimbare a percepției publice și o mai mare încredere în sistemul de justiție, inclusiv în ce privește activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție.
- Redactarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești.

OPORTUNITĂȚI

- Implementarea legislației specifice dreptului Uniunii Europene în legislația națională;
- Experiențele altor instanțe supreme în aplicarea legii și a procedurilor judiciare, inclusiv parteneriat cu acestea pentru instruirea tuturor categoriilor de personal;

- Disponibilitatea puterii legislative pentru consultarea judecătorilor instanței supreme la formularea unor propuneri de lege;

Judecătorilor Înaltei Curți de Casație și Justiție le-au fost solicitate în anul 2018 puncte de vedere cu privire la modificarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judiciară, a Legii nr. 303/2004 privind statutul magistraților, a Legii nr. 317/2004 privind funcționarea Consiliului Superior al Magistraturii, a Regulamentului de organizare și funcționare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și a codurilor penal și de procedură penală.

- Înaintarea de către curțile de apel a problematicii de practică neunitară și invitarea judecătorilor de la Înalta Curte de Casație și Justiție de a participa la întrunirile trimestriale care au loc la nivelul curților de apel în vederea discutării unificării practicii judiciare;
- Participarea la platforma electronică EMAP, cu începere din luna iulie 2016, a instanței supreme prin baza de jurisprudență în acest proiect alături de Consiliul Superior al Magistraturii și de Agentul Guvernamental pentru CEDO din cadrul Ministerului Afacerilor Externe;
- În vederea asigurării respectării principiului celerității procedurilor judiciare și pentru eficientizarea citării părților, a fost autorizat accesul anumitor grefieri din cadrul secțiilor nepenale la informațiile în format electronic ale Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date din cadrul Ministerului Administrației și Internelor, precum și la informațiile din baza de date a Registrului Național al Comerțului;
- Parteneriate, în condițiile legii, cu alte autorități sau instituții publice privind organizarea de sesiuni de pregătire profesionale sau dezvoltare a abilităților de comunicare, precum Banca Națională, Autoritatea de Supraveghere Financiară, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, Consiliul Național de Combatere a Discriminării;
- Interesul organizațiilor nonguvernamentale internaționale pentru programe în domeniul protecției drepturilor omului;
- participarea la circuitul național și european de idei juridice la colocvii, seminarii, comunicări științifice etc. și existența posibilității de realizare în plan profesional și personal în cazul judecătorilor și magistraților-asistenți, prin absolvirea de cursuri postuniversitare, masterate, forme de pregătire doctorală;

AMENINȚĂRI

- insuficiența resurselor bugetare alocate în exercițiul bugetar pentru anul 2019.
- Organizarea, uneori defectuoasă, a activităților specifice de către Institutul Național al Magistraturii, în ce privește participarea judecătorilor la seminarile cuprinse în programele organizate de acesta, oferta de stagii de perfecționare nefiind adaptată nivelului de jurisdicție a Înaltei Curți de Casație și Justiție.
- Vacantarea posturilor prin pensionări/demisii, în rândul judecătorilor și magistraților-asistenți și, respectiv, încetarea raporturilor de muncă pentru personalul auxiliar de specialitate;
- Posibilitatea, încă redusă, de participare a personalului auxiliar de specialitate la seminarii de perfecționare profesională, datorită numărului insuficient al acestuia, în raport cu volumul de activitate foarte ridicat;

V. MĂSURILE PE TERMEN SCURT, MEDIU ȘI LUNG PROPUSE ÎN EXERCITAREA FUNCȚIEI DE VICEPREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

- Deși Regulamentul de organizare și funcționare administrativă al Înaltei Curți de Casație și Justiție (ROFA) a fost modificat din perspectiva noilor Coduri de procedură penală și civilă, a modificărilor suferite de Legea de organizare judiciară nr. 304/2004, precum și a modificărilor survenite prin noul Regulament de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea CSM nr. 1375 din 17.12.2015, acesta nu mai corespunde noilor realități normative, precum și reconfigurării atribuțiilor fiecărei categorii de personal și a competențelor copartimentelor, astfel că se impun adoptarea unui nou Regulament de organizare și funcționare administrativă.

De altfel, la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost constituit un colectiv de judecători care s-au ocupat de redactarea noului proiect al ROFA, acesta fiind deja supus analizei judecătorilor din cadrul fiecărei secții, urmând ca, la inițiativa președintelui instanței, să fie supus analizei în Adunarea Generală a Judecătorilor, iar, în final, supus spre adoptare Colegiului de Conducere, potrivit dispozițiilor art. 29 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 304/2004.

- În legătură cu activitatea de unificare a practicii judiciare se impune identificarea situațiilor de practică unitară și supunerea lor spre dezbateră în ședințele profesionale ale secțiilor în vederea adoptării de soluții de unificare a practicii, însă și folosirea mai pregnantă a mecanismelor legale de unificare a practicii judiciare, respectiv sesizarea Colegiului de Conducere cu aceste situații, pentru ca acesta, la rândul său, să sesizeze completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, ori a celui competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, după caz.
- În ce privește Sistemul informatizat de gestionare a dosarelor și repartizare a acestora – programul ECRIS, se impune trecerea la o etapă nouă și anume, configurarea în sistem informatizat a dosarului electronic, astfel încât părțile să aibă posibilitatea unui acces mult mai ușor la lucrările dosarului, configurarea dosarului electronic putând conduce la scurtarea termenelor de soluționare a dosarelor, dar și la scăderea costului cu materialele pe suport de hârtie.

De altfel și actualul Președinte al instanței și-a manifestat intenția de a se trece la configurarea dosarului electronic și la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

- Trebuie continuată activitatea de dotare a judecătorilor, magistraților asistenți și a personalului auxiliar de specialitate cu echipamente IT de ultimă generație, care să permită accesul rapid al acestora la sursele de documentare legislativă, doctrinară și jurisprudențială.
- Așa după cum am arătat la capitolul IV, secțiunea Puncte slabe, volumul foarte mare de activitate are efecte negative în ce privește activitatea de pregătire a ședințelor de judecată și influențează, în mod negativ, calitatea hotărârilor pronunțate.

Se poate observa că există un dezechilibru între numărul de dosare aflat pe rolul fiecărei secții și schema de personal a acestora, în special în ce privește Secția de Contencios Administrativ și Fiscal.

În opinia mea, se impune o analiză, în cadrul Colegiului de Conducere, a dinamicii numărului de dosare pe fiecare secție, de 2 ori pe an, astfel încât să se poată lua decizia repartizării posturilor de judecători, magistrați asistenți, sau grefieri vacante la secția care are mai multă nevoie, respectiv, are o încărcătură de dosare mai mare.

- În ce privește partajarea competenței materiale între Secția I Civilă și Secția a II-a Civilă, trebuie folosită prerogativa oferită de art. 27 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, în sensul de a se comunica ministrului justiției necesitatea stabilirii prin lege a competenței materiale proprii fiecărei dintre cele 2 secții, în vederea respectării dispozițiilor art. 19, alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.
- În ce privește modul de constituire a completurilor de 5 judecători, ca urmare a pronunțării Deciziei Curții Constituționale nr. 685/2018, se impun măsuri pe termen scurt, dar și măsuri pe termen lung.

Astfel, în ce privește măsurile pe termen scurt, respectiv pentru anul 2020, în opinia mea, ar trebui constituite cel puțin 3 completuri de judecată în materie civilă, pentru a exista posibilitatea unei reale repartizări aleatorii a cauzelor.

În ce privește măsurile pe termen mediu și lung, apreciez că ar trebui folosită oportunitatea prevăzută de art. 27 din Legea nr. 304/2004 cu privire la posibilitatea de formulare a unor propuneri pentru îmbunătățirea legislației.

După cum am arătat la secțiunea Puncte slabe din capitolul IV, există o reală nemulțumire a judecătorilor privind modul de desemnare în completurile de 5 judecători.

Pentru respectarea cerințelor art. 32 alin. (3) din Legea nr. 304/2004, care prevede că în alte materii decât cea penală, completurile de 5 judecători sunt formate din judecători specializați, în funcție de natura cauzelor, se impune modificarea legislației, astfel încât la fiecare secție să funcționeze mai multe completuri de 5 judecători.

De altfel, cred că pentru evitarea oricărei discuții, ar trebui să se renunțe la constituirea completurilor de 5 judecători prin tragere la sorți și să se prevadă că, în cadrul fiecărei secții, ar trebui să se constituie, cu toți judecătorii secției, completuri de 5 judecători, la fel cum sunt constituite și completurile de 3 judecători, planificarea de permanență urmând să se asigure în mod similar felului în care se face în cazul completurilor de 3 judecători.

În opinia mea, nu ar fi o problemă ca în cadrul fiecărei secții să funcționeze completuri atât de 3 judecători cât și de 5 judecători, știut fiind că la nivelul curților de apel au funcționat atât completuri de 1 judecător, de 2 judecători, cât și de 3 judecători, fiecare judecător făcând parte, în același timp, din câte un tip de astfel de complet.

O problemă ar fi în cazul completurilor care soluționează în materie disciplinară, în ce privește compunerea acestora.

În mod normal, în condițiile actualei legislații, nu se poate aprecia altfel decât că aceste litigii ar trebui soluționate de completurile de 5 judecători constituite la nivelul Secției de Contencios Administrativ și Fiscal, însă, într-o viitoare reglementare legală, s-ar putea prevedea că în completurile ce soluționează astfel de cauze să intre judecători de la toate secțiile, inclusiv de la Secția penală, mai ales că subiect al acțiunii disciplinare pot fi și procurorii, aceștia desfășurându-și activitatea numai în materie penală.

- În prezent, la nivelul secțiilor nepenale, există scheme subdimensionate de personal, mai ales în ce privește pe magistrații asistenți și personalul auxiliar de specialitate, astfel încât este necesară efectuarea de demersuri pentru mărirea schemelor de astfel de personal, pentru ca, în timp, să se ajungă la alcătuirea completurilor de judecată cu magistrați asistenți și grefieri pentru fiecare judecător.

În acest sens, a acționat și actualul Președinte al instanței supreme, care în una dintre ultimele ședințe ale Colegiului de Conducere a pus în discuție necesitatea efectuării unor astfel de demersuri.

- În ce privește existența unor spații de lucru insuficiente, trebuie continuate demersurile cu privire la construirea sau transmiterea în proprietatea Înaltei

Curți a unui sediu nou, apt să satisfacă cerințele desfășurării activității, în condiții corespunzătoare, a instanței supreme.

Totodată, trebuie continuate demersurile pentru folosirea corespunzătoare a spațiilor pe care instanța supremă la are la dispoziție și îmbunătățirea condițiilor de muncă în spațiile deja existente.

Trebuie remarcat faptul că, de la începutul anul 2019, Secția de Contencios Administrativ și Fiscal și-a desfășurat activitatea într-o altă locație, situată pe bulevardul Octavian Goga, într-un spațiu care a oferit condiții mai bune de muncă personalului din cadrul acestei secții. Cu toate acestea, s-a dovedit a fi dificilă activitatea judecătorilor din cadrul acestei secții, cu referire la participarea la ședințele de judecată în care se soluționează recursuri în interesul legii sau se soluționează unele chestiuni de drept, deoarece aceste ședințe se țin în sediul instanței supreme din strada Batiște, astfel încât este necesară deplasarea judecătorilor din cadrul Secției de Contencios Administrativ și Fiscal la sediul din strada Batiște, atât pentru participarea la ședințele de judecată, cât și pentru discutarea rapoartelor în care au fost desemnați judecători raportori.

Este de remarcat faptul că actualul Președinte al instanței supreme a procedat la o reinventariere, reamenajare și refolosire a spațiilor existente, astfel încât sediul din strada Batiște a căpătat o alta înfățișare.

- În ce privește neredactarea în termen a tuturor hotărârilor judecătorești se impune o supraveghere mai atentă din partea președinților de secție, dar și controale periodice efectuate de către vicepreședintele cu atribuții specifice, în acest sens.

Cum o cauză a neredactării în termen o reprezintă volumul mare de muncă, soluționarea problemei privind creșterea schemei de personal în ce privește pe magistrații asistenți și grefieri, ar conduce la micșorarea volumului de muncă al acestora și, implicit, la redactarea în termen a hotărârilor de către judecători și magistrați asistenți.

Tot în acest sens, se impune continuarea perfecționării pregătirii profesionale a magistraților asistenți și a personalului auxiliar de specialitate, astfel încât aceștia să aibă o pregătire profesională adecvată postului pe care îl ocupă, aceasta putând conduce la creșterea calității lucrărilor efectuate, dar și la soluționarea în termen a acestor lucrări.

VI. COMPATIBILITATEA PREZENTULUI PROIECT CU PROIECTUL DE EXERCITARE A ATRIBUȚIILOR SPECIFICE FUNȚIEI DE PREȘEDINTE AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În afară de sprijinul pe care îmi propun să-l acord Președintelui instanței supreme, în general, în îndeplinirea atribuțiilor sale, voi menționa câteva măsuri pe care și le-a propus Președintele în exercițiu în proiectul său de exercitare a atribuțiilor specifice și care sunt compatibile cu atribuțiile vicepreședintelui.

- În ce privește resursele umane necesare organizării activității de judecată în condiții de calitate și celeritate este necesară mărirea schemei de personal în ce privește magistrații asistenți și grefierii, deoarece numărul de posturi al acestora este în discordanță cu volumul mare de activitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție, motiv pentru care trebuie continuate demersurile de suplimentare a numărului de posturi pentru aceste categorii personal.

Crearea unor formațiuni stabile pentru fiecare structură de judecată ar putea conduce la o gestionare mai eficientă a cauzelor repartizate spre soluționare, fiind utilă, în acest sens, generalizarea la nivelul secțiilor a unei formule prin care fiecărui judecător să-i fie repartizat câte un magistrat asistent și câte un grefier.

- Cu referire la resursele materiale ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, aceasta a beneficiat pentru anul 2018 de alocații bugetare în sumă de 132.888 mii lei, care au permis desfășurarea activităților curente specifice instanței supreme, însă, chiar și după mutarea Secției de contencios administrativ și fiscal în sediul din Bvd. Octavian Goga nr. 2, necesitățile celorlalte 3 secții rămase să-și desfășoare activitatea în sediul principal din strada Batiștei nr. 25, cât și ale completurilor de 5 judecători, privind sălile de judecată, birourile și arhivele au continuat să nu fie acoperite în măsura necesităților.

Soluția unui sediu secundar nu poate fi decât o soluție temporară, fiind necesar ca activitatea tuturor secțiilor și compartimentelor Înaltei Curți să se desfășoare în același sediu, în actuala conjunctură, judecătorii Secției de contencios administrativ și fiscal fiind nevoiți să se deplaseze periodic la sediul din strada Batiștei pentru întocmirea rapoartelor la completurile de soluționare a recursului în interesul legii și pentru rezolvarea unor chestiuni de drept, cât și pentru ședințele de judecată la aceste completuri.

- O problemă majoră de natură a afecta calitatea activității Înaltei Curți de Casație și Justiție o reprezintă volumul foarte mare de activitate, problemă ce nu-și poate găsi rezolvarea decât printr-o reconfigurare a competențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, ceea ce implică o revizuire a legislației.

Pe lângă reconfigurarea competențelor pentru fiecare secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dar mai ales în ce privește Secția de contencios administrativ și fiscal, este necesară și o modificare legislativă în ce privește departajarea competențelor între Secția I civilă și Secția a II-a civilă, cât și cu privire la configurarea completurilor de 5 judecători.

De asemenea, ar fi necesară crearea unui mecanism privind o mai bună cunoaștere și aplicarea directă a jurisprudenței instanței supreme, nu doar de către celelalte instanțe din sistemul judiciar, dar și de organele administrației publice, fapt ce ar face posibilă reducerea numărului de cauze de contencios administrativ cu care sunt sesizate instanțele judecătorești.

- În acord cu propunerea Președintelui instanței, este necesară o stopare a tendinței de extindere a atribuțiilor Colegiului de conducere, pentru evitarea supraaglomerării agendei acestuia și asumarea responsabilității actului de management la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție pe fiecare componentă a conducerii colective, în limitele propriilor competențe legale, în Colegiul de Conducere urmând a fi stabilite doar la nivelul de principiu direcțiile manageriale ale instanței supreme, urmând ca președintele, vicepreședinții și cei 4 președinți de secție să-și asume în mod direct actul de conducere, în limitele competenței stabilite de lege.
- Este deosebit de importantă sprijinirea propunerii Președintelui instanței supreme în ce privește elaborarea unor documente de planificare bugetară multi-anuală, pe baza cărora să se fundamenteze proiectele anuale de buget, în acord cu criterii de proiecție și execuție bugetară relevante și strict monitorizate, fapt ce ar permite conturarea unor proiecte de investiții care să permită dezvoltarea și modernizarea instituțională a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În acest context, este necesară elaborarea unei strategii multi – anuale de dezvoltarea a infrastructurii informatice a instanței, cu posibilitatea accesării unor proiecte cu finanțare internațională, deoarece, prin dezvoltarea sistemului informatic se asigură un suport esențial pentru modernizarea actului de justiție.

- Participarea președintelui și a vicepreședinților la activitatea de judecată în Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii precum și în

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept fac necesară colaborarea și consultarea acestora pentru menținerea unui echilibru și a unei abordări unitare în analiza chestiunilor de drept deduse judecătii, în contextul în care prin modul de constituire a respectivelor completuri de judecată există riscul dezvoltării unor abordări diferite, cel puțin din punct de vedere procedural.

- Este necesară sprijinirea Președintelui instanței supreme în organizarea unui mecanism intern care să permită identificarea unor norme din legislația internă apte de a genera jurisprudență divergentă, norme ce sunt perfectibile, identificare ce trebuie urmată de formularea unor propuneri de modificare a legislației la nivel național, în baza dispozițiilor art. 27 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, mai ales că în ultimii ani, Înalta Curte nu a uzat de dreptul său de a se implica, în mod direct, în procesul de îmbunătățire a legislației naționale, îndepărtându-se astfel de rolul său constituțional.

Exercitarea acestei atribuții presupune alocarea de timp și resurse umane specializate care să faciliteze formularea, în urma dezbaterii în cadrul Secțiilor Unite, a unor propuneri de îmbunătățire a legislației naționale.

- O atribuție importantă a Înaltei Curți de Casație și Justiție este cea de sesizare a Curții Constituționale cu privire la controlul constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, atribuție prevăzută de art. 146 din Constituția României și de art. 25 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

În timp, instanța supremă și-a exercitat acest rol doar cu privire la legi care vizau administrarea sistemului judiciar sau care aveau impact direct asupra activității de judecată, fiind necesară extinderea acestei atribuții și la alte categorii de acte normative, însă, un astfel de demers ar impune crearea unui compartiment specializat care să se ocupe, exclusiv, de această chestiune, dat fiind caracterul imperativ al termenelor reglementate prin Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

- Înregistrarea promptă și exactă a datelor în sistemul informatic, pentru ca rapoartele statistice generate să conțină informații corecte și actualizate privind circuitul dosarelor și durata de soluționare, constituie un alt obiectiv ce poate conduce la luarea unor măsuri, în timp util, pentru evitarea unor dificultăți în gestionarea numărului mare de dosare repartizate formațiunilor de judecată și asigurarea unei celerități normale.

De asemenea, este necesară dezvoltarea unor aplicații informatice care să permită degrevarea magistraților asistenți și a grefierilor de anumite atribuții, dar și

un acces mai ușor la jurisprudența fiecărei secții, inclusiv accesul publicului la o serie de date relevante.

- Este necesară constituirea de compartimente distincte, cu propria identitate și organizare la nivelul Înaltei Curți, în care să-și desfășoare activitatea un număr limitat de magistrați asistenți și grefieri, în condiții de continuitate, atât pentru completurile de 5 judecători, cât și completurile de soluționare a recursului în interesul legii și, respectiv, pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.
- În ce privește unificarea jurisprudenței și a practicii judiciare ar fi necesară existența la nivelul fiecărei secții a unui magistrat asistent cu atribuții exclusive în domeniul unificării jurisprudenței, aceasta presupunând înființarea unui compartiment distinct format dintr-un număr stabil de magistrați asistenți, cu competențe exclusive în acest domeniu.

Totodată, se impune dezvoltarea mecanismelor interne de unificare a jurisprudenței, existente la nivelul fiecărei secții, iar reglementarea acestor mecanisme ar trebuie făcută prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În altă ordine de idei, ar trebui elaborate niște ghiduri de orientare a instanțelor în declanșarea mecanismelor de unificare a jurisprudenței, fapt ce ar face posibilă reducerea numărului sesizărilor constatate, ulterior, ca fiind inadmisibile, aceasta putând duce la degrevarea de aceste cauze și concentrarea pe chestiunile apte de a genera practică neunitară.

- Pentru creșterea încrederii publice în integritatea și autoritatea actului de justiție este necesară adoptarea unei strategii de comunicare proprie pentru Înalta Curte de Casație și Justiție, care să fie racordată la documentele programatice elaborate de Consiliul Superior al Magistraturii pentru întregul sistem judiciar, dar care să ia considerare rolul specific al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Sub acest aspect, ar fi importantă urmărirea unui anumit grad de specializare în organizarea comunicării publice, în afară de dezvoltarea paginii de internet și publicarea unor date și informații referitoare la activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție.